

دوازدهمین جشنواره نمایشهای

سنتی و آئینی آسیا

نقالی موسیقائی

۲۲ و ۲۳ و ۲۴ مهرماه

۱۳۸۲

دوازدهمین جشنواره نمایشهای سنتی و آئینی آسیائی

اگله نظر

تهیه شده در انتشارات نمایش
زیر نظر: لاله تقیان
کارشناس موسیقی: هوشنگ جاوید
مترجم: اختر اعتمادی
حروفنگار: جواد تولمی
امور چاپ: زهرا صلواتی

همکاران :
پریسا مهجور
انوشیروان میرزائی
حسن کریم خان زند
وحید مهدی زاده

✽ اسماعیل حاجی

اسماعیل محمد رشپور معروف به اسماعیل حاجی از منطقه مهاباد. او روایتگر بیت عزیزداسنی (قصه‌ای مربوط به تاریخ بختیاری) است، و حیرانی‌خوانی نیز می‌کند. حرفه اصلی‌اش کوره‌چین یا آجرپز بوده است.

✽ حسن مصطفی پور

نوازنده ویژه اسماعیل حاجی که همراه با او به اجرای برنامه می‌پردازد و نوازنده ساز "دوزله" است.

✽ عاشق یوسف اوهانس:

متولد ۱۳۰۶ - اورمیه

آخرین نسل از عاشیق‌های آسوری آذربایجان غربی است. از ده سالگی ساز می‌زند و اینک در ۷۵ سالگی هنوز عاشقی می‌کند و از صدایی خوب برخوردار است، او تنها عاشیقی است که آوازهای آسوری را خوب می‌داند و در طی زندگی ساز و عشق و تلاش را توأمان به کار گرفته و تا کستانی دارد که لحظات تنهایی و خلوتش را در آنجا می‌گذراند. او روایتگر متبحری است که این هنر را از پدر آموخته و اینک بی‌هیچ ادعایی، در عزلت چنان شمع می‌سوزد اما نور خود را دریغ نمی‌کند. حدود چهل داستان را حفظ است: اصلی و کرم - علی‌شاه - احمد ابراهیم - حیدریک - چلبی - لطیف شاه - جمشید شاه - شاه اسماعیل - نوروز - کوراوغلی (در هفت روایت) - پریزاد و بابا ليسان - کرداوغلی و...

نوازنده ساز نه‌تار و قادر به اجرای نقالی به هفت زبان از جمله کردی، ترکی، فارسی و عربی و است، و هفتاد و دو آهنگ می‌نوازد.

✽ محمدرضا اسحاقی:

استاد ساخت ساز، آوازهای بومی منطقه گرجی محله بهشهر مازندران

است، متخصص در مؤالف خوانی تعزیه و متبحر در بازی های آئینی بخشی از مازندران و نوازنده دوتار که علاوه بر این هنرها تسلط فراوانی بر اجرای هنر روایتگری دارد و دوازده روایت مازندرانی را در دفترهایی که دستنویس کرده و بر طاقچه خانه اش خاک می خورند، نگاشته است. استادان او مرحومین حسن علی پور و نظام شکارچیان بوده اند، به همین سبب او علاوه بر آشنایی با شیوه های موسیقی شرق مازندران، روایت های گوداری (کولیان یکجانشین شده در منطقه) را به خوبی می داند. صدای لطیف و پنجه نرم او منحصر به فرد است.

✽ عیسی قیروج:

پیر روایتگر ۹۰ ساله، اهل منطقه فاضل آباد گرگان، روستای علی آباد. او تنها بازمانده نسلی است که آقا شیخ محمد علی بینات در منظومه میر پنج نامه خود از آنان به عنوان گودار قوال نام می برد. عیسی شاگرد یکی از معروفترین استادان لوری منطقه گلستان بوده و سالها در کنار او تلمذ موسیقی نموده و اینک در عسرت و تنگدستی در محله پشت پمپ بنزین فاضل آباد در کنار فرزندانش به زندگی حقیرانه اش ادامه می دهد. او راوی و پدیدآورنده منظومه "عباس گالش" است که شهرت و نواهای موسیقی آن پنجاه سال تا گیلان و بخش هایی از کویر ایران را پیموده و شرق و غرب مازن و شمال و جنوب البرز همه افراد ابیاتی از آن را در حافظه خویش دارند.

✽ قاله غریب:

نام اصلی او قادر قادری است، پیری پرتوان که به همراه همسر فرتوتش در روستای بوگه بسی از توابع بوکان و نزدیک مرز کردستان عراق روزگار می گذراند. او بهترین بیت خوان کردی سورانی است، علاوه بر اینکه بر تمامی اشکال حیران خوانی نیز تسلط دارد. فرزندش را اشرار منطقه به قتل رسانده اند و او از آن زمان بیشتر به بیت های حماسی و حیرانی حزن انگیز روی آورده است. قاله غریب نزدیک به هفتاد و پنج سال سن دارد و یار

همیشگی قاله مَره بزرگترین و ماهرترین شمشال‌نواز کردستانی بوده است. او رپرتوارهای حیران‌مکریانی، حیران‌رسول‌گردی، حیران‌بادینانی را با قدرت تمام به اجرا درمی‌آورد. دومین بار است که در یک جشنوارهٔ کشوری حضور می‌یابد.

روز دوم چهارشنبه ۸۲/۷/۲۳

نور محمد درپور

۷۷ ساله اهل روستای یادگار، تربیت جام است. او نزد سیزده استاد منطقه تربت جام آموزش دیده که بیشتر آنها از خلیفه‌های نقشبندیه بوده‌اند و معروفترین آنها ملایبند بلوچ بوده. او راوی حدود چهل قصهٔ مهم مذهبی است و سه‌هزار بیت را از حفظ دارد. تخصص او در آوازهای منطقه تربت جام و نوازنده ساز دوتار است.

قسمت خانی

قسمت نزدیک به پنجاه و پنج سال دارد و در روستای ستکام خوشابر تالش سکنی دارد. او خودش می‌گوید که بیشترین آوازه‌ها را از روحان قاسمی فرا گرفته است، و با صدایی لطیف و بی‌نظیر دستون‌های (داستان) تالشی را به اجرا درمی‌آورد. او به تمامی شیوه‌های آوازخوانی منطقهٔ تالش و گیلان آشنایی داشته و علاوه بر روایتگری، ترانه‌خوان است، و حقانی‌های تالشی را نیز می‌خواند و تبحر بی‌نظیری در اجرای سبک‌های ماسالی دارد. او در این جشنواره روایت محمودبه و بخشی از لدوبه را اجرا می‌نماید.

عاشق حسن اسکندری

متولد ۱۳۲۶ در منطقهٔ ارسباران تبریز است. او بیش از سی سال است که به طور ماهرانه و حرفه‌ای عاشقی‌ها را اجرا می‌کند. آشنایی او به ردیف و دستگاه‌ها و مقام‌های آذری قابل توجه و شگفت‌انگیز است. او از بزرگانی

چون عبدالعلی نوری، عزیز شهنازی و حاج علی عبادیان در جهت تکمیل هنر خود بهره برده و موفقیت‌های به سزایی در داخل و خارج از کشور داشته است. او در روایتگری استاد بی‌نظیری است.

* علی غلامرضائی الماجوغی

متولد ۱۳۱۰، روستای الماجوغ، چناران است، و از شاگردان استاد یگانه در ساز دو تار. آموزش‌های خود را نزد پدرش و استاد حاج حسین یگانه و خان محمد قیطاکی کامل کرده است. تخصص اصلی او روایتگری است و هفت منظومه ترکی و چهار منظومه کردی را از حفظ دارد. این نقال سالخورده چهل سال است که ساز می‌زند.

* سهراب محمدی

سهراب محمدی از نقالان و نوازندگان بخشی شمال شرق کشور یعنی آشخانه، سملقان، مانه، و بجنورد است. سهراب حماسه‌خوان است. او نوازندهٔ دو تار است و تخصص در لیلی و مجنون‌خوانی به شیوهٔ خاص ترکمن‌ها دارد. سهراب محمدی در این جشنواره سردار عوض و زلیخا را اجرا می‌کند.

روز سوم پنج‌شنبه ۸۲/۷/۲۴

* حاج فرج‌الله امینی

معروف به آقای خان (چون از خان‌های بخشی بوده) به این لقب معروف شده است و اهل روستای درونه بردافکن کاشمر است. وی راوی تمامی روایت‌های کویری خراسان - شرق مازندران و فارس است. او در حال حاضر ۹۰ سال سن دارد و بعد از گذشت ۵۰ سال در این جشنواره روایت قصهٔ گل محمد فرهادخوانی و قصهٔ سید مسیب از جمله اشعار منطقه شرق مازندران را با دو تار به اجرا می‌گذارد.

سبزعلی درویشیان:

پیر ۶۹ ساله لرستانی که از ده سالگی به خوانندگی روی آورد و سال‌هاست که عمر خود را به اجرای ترانه‌ها و آوازها و روایت‌های موسیقی حماسی گذرانده. او تبحر خاصی در شاهنامه‌خوانی دارد که سنت فراموش شده‌ای در هنر موسیقی لرستان است، هنر خاصی را در نساجی دنبال کرده که به آن رشته‌بافی می‌گویند، محمدرضا درویشی در مورد ارزش‌های هنری او نوشته است که: در زمان جنگ تحمیلی، باریخانی‌های متعدد و غمگنانه او پرشکوه‌ترین نواها را نثار شهیدان می‌کرد و هیچ مادر شهیدی نبود که عزیز از دست رفته‌اش را با صدای او تشییع نکند. سبزعلی راوی حماسه‌هایی است که در عصر موسیقی‌های بی‌هویت رنگ باخته‌اند و رو به اضمحلال می‌روند.

شوق‌علی عارف:

او که نام اصلی‌اش شوق‌علی رئیسی است اهل دژ کرد، قشقایی، فارس، به سبب گرایش به مضامین عارفانه و عاشقانه حکمت‌آموز، و همین‌طور شیوه زندگی درویش مسلکانه‌اش از سوی مردم ایل قشقایی لقب عارف را دریافته است. او اصالتاً جزو ایل محسوب نمی‌گردد چرا که اهل دژکرد فارس است. اما هنرش در روایتگری از وی هنرمندی بزرگ ساخته. تبحر او در شاهنامه‌خوانی و روایتگری را باید دید، سپس قضاوت کرد. او متولد ۱۳۰۹ هـ. ش است و هنرش را از مرحوم استاد خلیل (پدرش) فرا گرفته است.

استاد حسین هیوه‌چی

استاد پیشکسوت موسیقی سنتی ترکمن و روایتگر واقعه کربلا. حسین هیوه‌چی در سال ۱۳۰۸ در گنبد کاووس استان گلستان متولد شد. او هرگز فرصت رفتن به مدرسه را نیافت زیرا خانواده او افراد کم درآمدی بودند. او مجبور شد از دوران کودکی کار کند و در تأمین هزینه خانواده کمک نماید. در کنار کار به نوازندگی و خوانندگی روی آورد و در این وادی ۵۰ سال تلاش کرد و به خواننده و روایتگر داستان‌ها و حماسه‌ها معروف

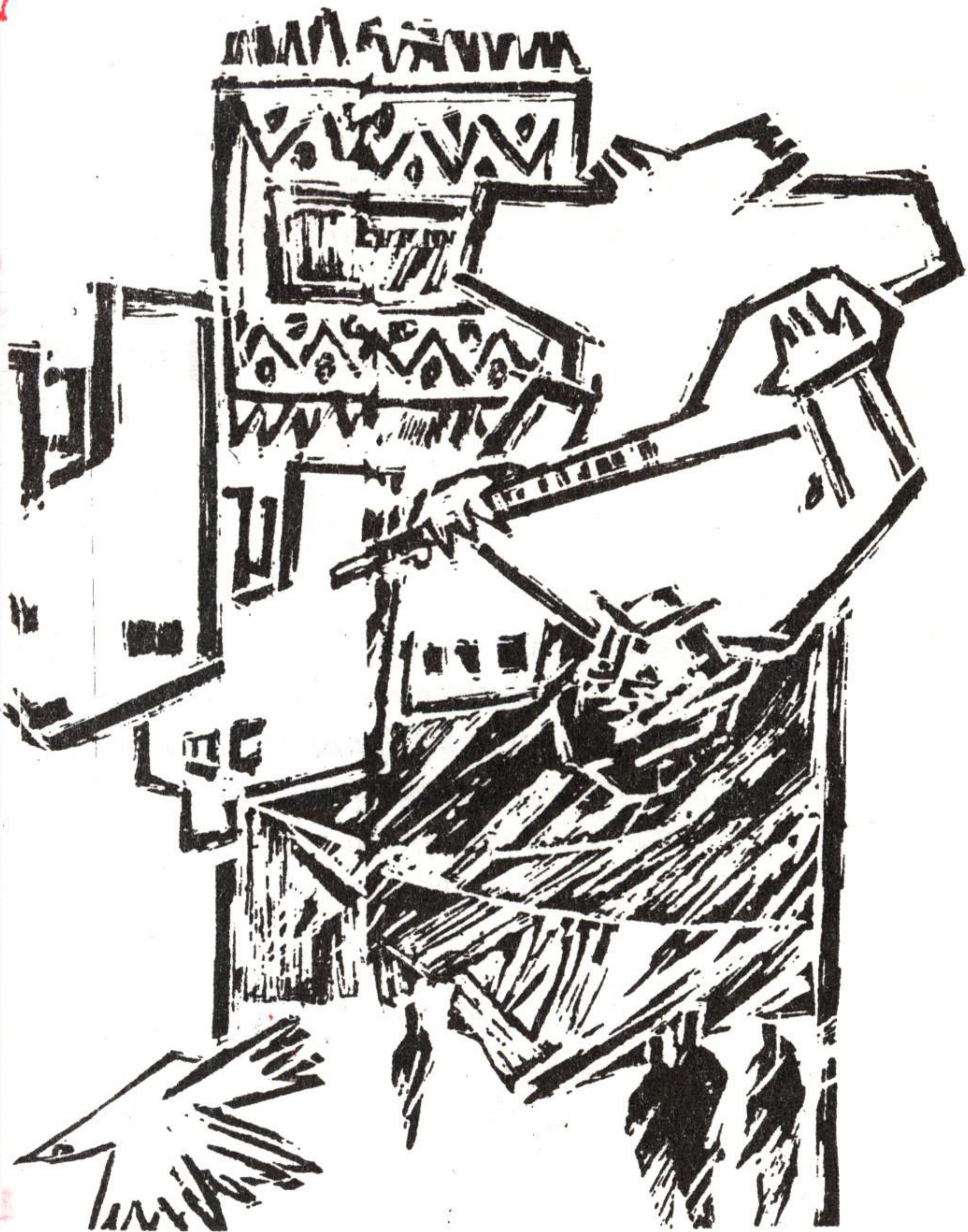
گردید. می‌توان گفت که حسین هیوه‌چی یکی از معدود بازماندگان موسیقی روایتی ترکمن است. در حال حاضر غیر از او از نسل گذشته کسی باقی نمانده است.

او روایتگر داستان‌های کوراغلی، صایاد و حمرا، یوسف و احمد، حوری لقا و حمراه است. او می‌گوید در آن سالها هر یک از داستان‌ها را در ۲ تا ۵ ساعت با دوتار نقل می‌کرده، اما حالا فراموش کرده است. او سالها با رادیو گرگان در بخش ترکمن همکاری داشته است و در حال حاضر سرگردان است.

آقا اویلی آقا

آقا اویلی آقا پیرمردی است که حدود ۸۶ سال دارد و در روستای پیرواش از توابع شهرستان آق قلا در استان گلستان زندگی می‌کند. او صوفی مسلک و یکی از مؤمنان مخلص و از ریش سفیدان محل، و از معدود روایتگران اهل بیت محسوب می‌گردد.

and sing and since 50 years ago he has worked in this field. He is known as singer of epics and tales. He narates tales such as Kor Oghloo, Sayad and Hamra, Josef and Ahmad, Houri Lagha and Hamra. He remembers that he used to narrate these tales during two to five hours but now he can't do that. He had worked for radio in Gorgan, in Turkman part, but now he is jobless.

Sabzali Darvishian

A 69 years old , who started singing since he was ten and has spent all his life performing heroic songs , lyrics and epic tales. He has a special talent in reciting Shahnameh , which is a forgotten tradition in Lurestan . Muhammad Reza Darvishi has written about him , that during the war his “Baikhani” was the most glourious sound heard song for the martyres. Sabzali is a narrotor of epics lost and forgotten in the midst of unessences music .

Shogh Ali Aref

His real name is Shogh Ali Raisi , but because of his love for the mystic subjects and his Dervish type of living , in Ghashghaee tribes people call him Aref(mystic). Actually he is from Dejkord Fars , but his art and talent in narration has brought him great fame and made him a very loved artist. He is expert in reciting Shahnameh . He was born in 1930 and learnt his skill from his father Ostad Khalil .

Hassan Heyve chi

He is a pioneer in traditional torkman music and recites about Karbala . He was born in 1929 in Gonbad kawoos .Because of poverty he didn't have chance to go to school . He forced to work as he was a child and helped his family . He also learned to play

teachers like Abdol Ali Nouri, Aziz Shahnazi and Haj Ali Ebadian . He has had great achievements nationally and internationally . He is unique in the art of narration .

Ali Gholam Rezaee Almajoghi

Born in 1931 , He has learned Playing Dotar from Ostad Yeganeh . Also he has learned from his father and people such as Yeganeh and khan Muhammad Gheitaghi. He is an expert in Reciting and he knows seven turkish books and four kurdi books by hearts . He has played Dotar since 40 years ago .

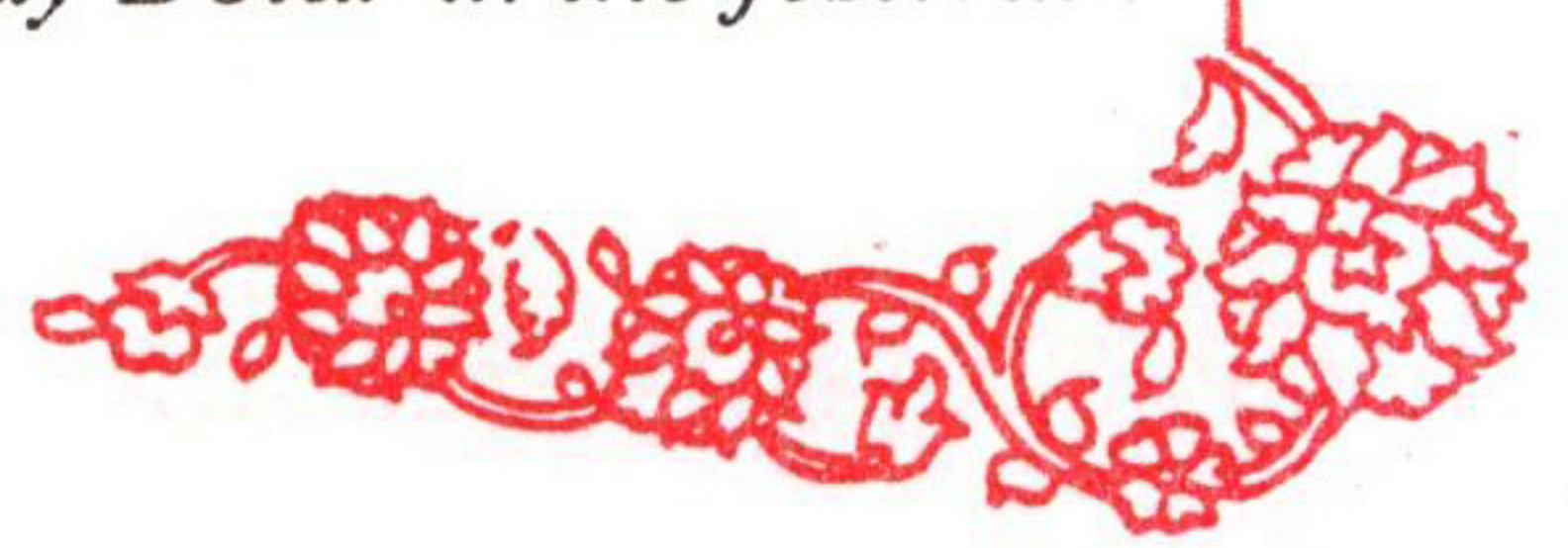
4

Sohrab Mohamadi

One of singer and player who is from north east of the country. He sings the epics and plays Dotar. He is the best in singing Lili and Majnon in Torkman style . .

Haj Faraj alah Amini

He is known as khan (actually he is a khan from bakhshi). He narrates all the Khorasan, east Mazandaran and Fars tales . He is 90 , and will narrate the Gol Mohamad and Seid Mosayeb poems from east Mazandaran and play Dotar in the festival .

Badinani very good . It's his second time in a national festival .

Nour Muhamad Dor Pour

He is 77 years old. He learned reciting from Thirteen Ostad in Torbat Jam region which most of them were Naghshbandie Khalife and the most famous of them was Mola payband Balouch . He recites about 40 relegious story and he knows poems by hearts . He is an expert in singing the songs of Torbat Jam .He plays Dotar.

Ghesmat Khani

He is almost 55 and lives in the sotkam khoshabar , in Talesh province . He says he learnt most of the songs from Rohan Ghasemi .he performs Taleshi's Dastoons with a delicate and unrivalled voice . He is well acquainted with all kinds of singing in Talesh and Gilan. He also sings .He is very talented in performing Masali style.He will perform Mahmoud be and parts of azlodobe in the festival. .

Ashigh Hassan Eskandari

Born in 1947 in Arasbaran .He has been performing Ashighs for 30 years .He is well acquainted with Azary music .He has had the fortune to have great

is talented in narrating . He has turned twelve of the Mazandarani tales into texts which is forgotten left on the shelf. His teachers were Hassan Ali pour and Nezam Shekar chian , so he knows Godary (gypsy) tales as well as the music of east part of Mazandaran. He has found the Moshtagh group which is an active in festivals .

Eisa Fiuji

A 90 years old ,from Fazel Abad, he is the last one of the generation and Agha Sheikh Muhamad Ali Binat wrote about him in his book "Mir Panj Nameh" and called him as "Godar Ghaval" . He has learned music from one of the famous teacher in Golestan region. Now he lives with his family in a poor district in Fazel Abad. He has collected poems of " Abaas Galesh " which is known in Gilan and Alborz region and Mazan and central of Iran ..

Ghale Gharib

His real name is Ghader Ghaderi, an old talented artist who lives with his frail wife in Boge a village near the borders of Iraq. He is the best in singing kurdi Sourani 's songs and knows Heyrani too. After his son was viciously murdered , he sings mostly epics and sad songs . Ghale Gharib is about 75 years old and used to perform with Ghale Mare who was kurdish Shemshal player. He perfoms Heyran Mokraini , Heyran Rasool Gardi and ,Heyran

*12th International Ritual
&
Traditional Theatre Festival*

MUSICAL NARRATION

**22 & 23 & 24 October
2003**

Dramatic
Arts
Center

